

LÍNEA XYZ- BLOCAO DEL CAMÍ DEL CASTELL

El 15 de abril de 1938, durante la Guerra Civil Española, el ejército sublevado de Franco llegó a Vinaròs después de su victoria en la Ofensiva de Aragón; días después, iniciaba la Ofensiva de Levante con el objetivo de llegar a València.

Para defender el territorio levantino y evitar el avance enemigo, a partir del 28 de abril los generales José Miaja y Manuel Matallana promovieron la construcción de diversas líneas de defensa. Además, por si estas caían, el 3 de mayo de 1938 se encargó a una comisión presidida por el Teniente Coronel de Ingenieros Tomás Ardid, la construcción de otra gran línea de fortificación; esta, que partía de la costa entre La Llosa y Almenara y llegaba hasta Santa Cruz de Moya, en Cuenca, llegó a tener casi 150 km de extensión, y se conocería más tarde como la "Línea XYZ". Para organizarla, se crearon 14 Centros de Resistencia, siendo el primero de ellos el de Almenara, que estaba defendido por la 49ª División y por un Batallón de la 81ª Brigada de Costas del Cuerpo de Ejército A.

La XYZ adaptaba sus defensas al terreno, ocupando tanto el llano en la Marjal entre La Llosa-Almenara, como las montañas o cerros. En la Muntanya del Castell se situaron varios observatorios en la cima, mientras que en la ladera norte se construyeron otras fortificaciones como trincheras, parapetos y nidos de ametralladoras como este blocao del camí del Castell.

La singularidad de este blocao o nido de ametralladoras está en que, mediante el uso de dinamita, su construcción es subterránea, lo cual le brindaba una mayor protección y enmascaramiento. Sus dimensiones exteriores son de 9,5 x 5,5 m y 2,77 m de altura, y las interiores de 8,5 x 4,70, y 1,80 m de altura.

Su acceso se realizaba por la parte superior, mediante una bajada en pozo en la que se instaló una escalera de hierro. Dentro, una gruesa pared de mampostería protegía la cámara principal y daba acceso a esta, que tiene forma alargada y curva, adaptada al perfil de la roca. El habitáculo dispone de dos huecos para el almacenamiento de municiones y tres aspilleras con bancos para las ametralladoras.

Está protegido bajo la declaración de Bien de Relevancia Local, y es visitable.

COM ARRIBAR / CÓMO LLEGAR :

Informació i visites guiades:

CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE LA LÍNIA XYZ d'Almenara

T. 620 55 74 71

centrexyzalmenara@gmail.com

LÍNIA XYZ - ALMENARA

**BLOCAUS
DEL CAMÍ DEL CASTELL**

Almenara!

Centre d'interpretació de la LÍNIA XYZ ALMENARA

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica

ARQUEOCAS
PATRIMONI - ARQUEOLOGIA

LA LÍNIA XYZ

El 15 d'abril de 1938, durant la Guerra Civil Espanyola, l'exèrcit sublevat de Franco va arribar a Vinaròs després de la seua victòria en l'Ofensiva d'Aragó; dies després, iniciava l'Ofensiva de Llevant amb l'objectiu d'arribar a València.

Per defensar el territori llevantí i evitar l'avanç enemic, els generals José Miaja i Manuel Matallana van promoure la construcció de diverses línies de defensa a partir del 28 d'abril. A més, per si estes queien, el 3 de maig de 1938 es va encarregar a una comissió presidida pel tinent coronel d'enginyers, Tomás Ardid, la construcció d'una altra gran línia de fortificació; esta, que partia de la costa entre La Llosa i Almenara i arribava fins a Santa Cruz de Moya, en Conca, va arribar a tindre quasi 150 km d'extensió, i es coneixeria més avant com la "Línia XYZ". Per organitzar-la, es van crear 14 Centres de Resistència, sent el primer d'ells el d'Almenara, que estava defés per la 49a Divisió i per un Batalló de la 81a Brigada de Costes del Cos d'Exèrcit A.

La XYZ adaptava les seues defenses al terreny, ocupant tant el pla en la Marjal entre La Llosa-Almenara, com les muntanyes o turons. A la Muntanya del Castell es van situar uns quants observatoris en el cim, mentre que en la vessant nord es van construir altres fortificacions tals com trinxeres, parapets i nius de metralladores com este blocaus del camí del Castell.

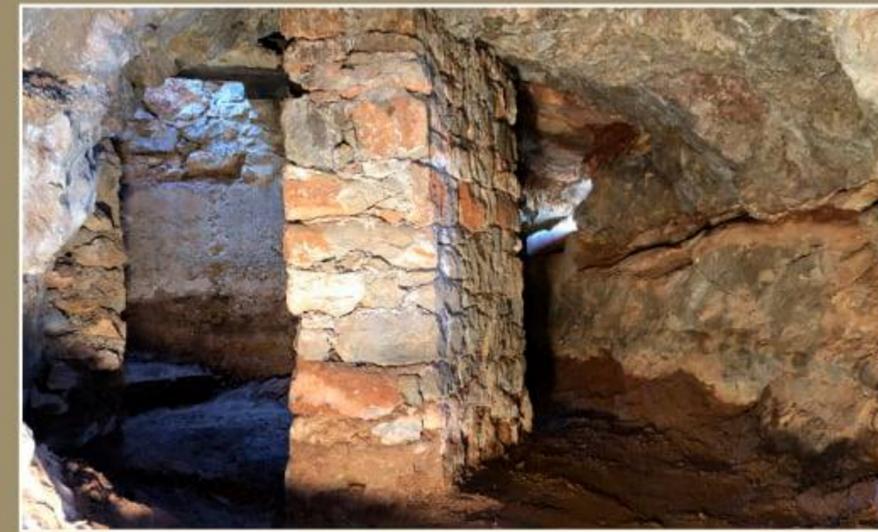

Vista interior del blocaus del camí del Castell. Detall de les espitlleres.

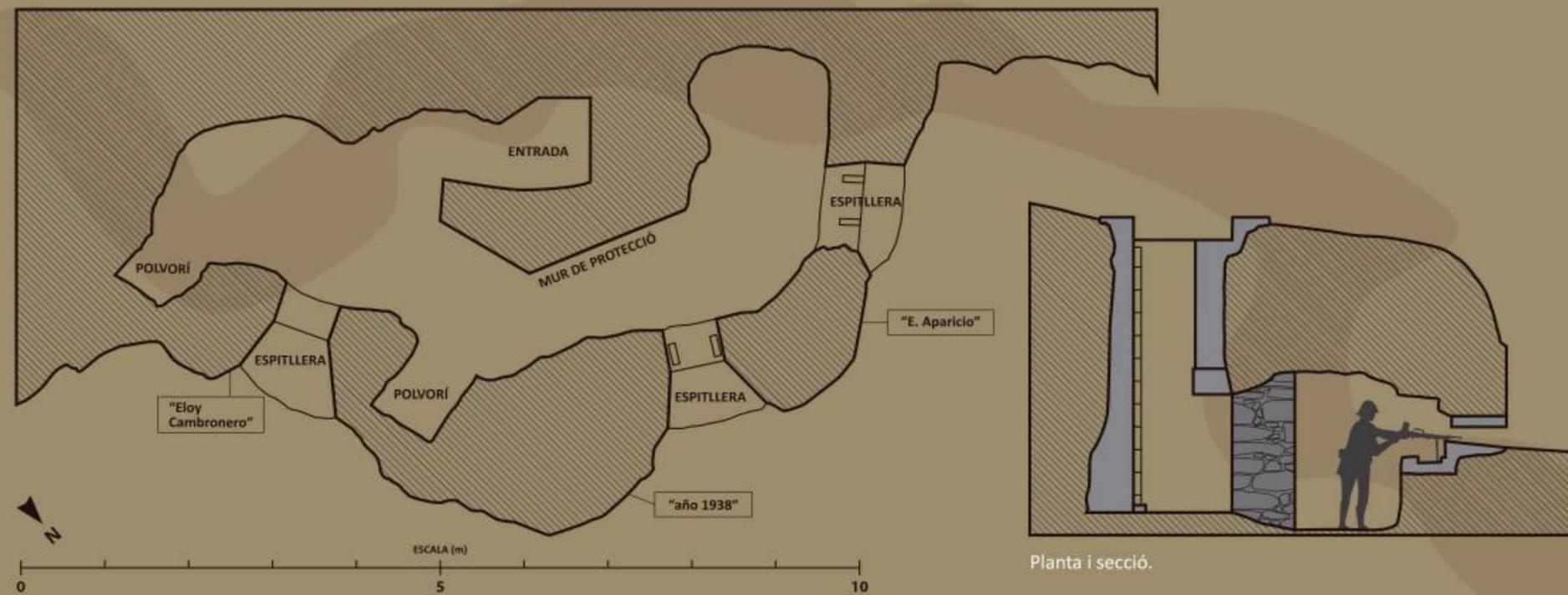
BLOCAUS DEL CAMÍ DEL CASTELL

La singularitat d'este blocaus o niu de metralladores està en que, mitjançant l'ús de dinamita, la seua construcció és subterrània, la qual cosa li brindava una major protecció i camuflament. Les seues dimensions exteriors són de 9,5 x 5,5 m i 2,77 m d'altura, i les interiors de 8,5 x 4,70 i 1,80 m d'altura.

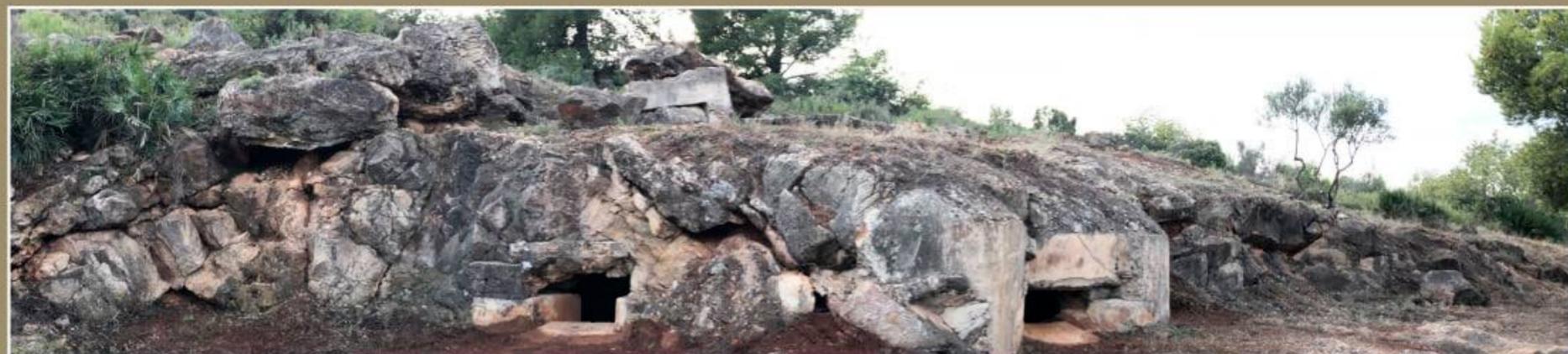
El seu accés es feia per la part superior, mitjançant una baixada en pou per a la qual es va instal·lar una escala de ferro. Dintre, una grossa paret de maçoneria protegia la cambra principal i donava accés a esta, que té forma allargada i corba, adaptada al perfil de la roca. L'habitable disposa de dos buits per emmagatzemar municions i tres espitlleres amb bancs per a les metralladores. Està protegit amb la declaració de Bé de Rellevància Local, i és visitable.

Entrada i paret de protecció a l'interior del blocaus.

Planta i secció.

Vista general.